Autor Guste Santini
Srijeda, 21 Kolovoz 2002 09:15

U Vjesniku od 20 kolovoza 2002. godine nalazimo vrlo zanimljive naslove. Nabrojimo ih:

MATO ARLOVIĆ. »Država i Vlada ne mogu se baviti poduzetništvom» U sažetku misli gospodina Arlovića navodi Vjesnik: «SDP se ne slaže da se država i Vlada bave podzetničkim poslovima nego samo za to da se stvore uvjeti i kriteriji za ostvarivnaje šanski na tržištu za sve gospodarske subjekte. Čini se da neki ne razumiju što je neoliberalizam. Neoliberalizam nije pitanje vlasništva nego koncepcije urpavljanja.»

ZDRAVKO MRŠIĆ: «Nastavi li se sadašnja posvemašnja privatizacija države, narod će se neizbježno opet naći u duđoj državi»

FRAN VIŠNAR: «Hrvatska će na vlastitoj koži osjetiti moć vojno-industrijskih lobija» i dodaje: «Najmočnije američke tvrtke žele i preko Atlantika kontrolirati tržište naoružanja, pri čemu im je američka vlada ne samo štit i mač nego i mrkva i batina.»

Pridoda li se iznijetom i problem Piranskog zaljeva koji je dominirao na hrvatskoj i slovenskoj televiziji, u utorak, te komentar (na slovenskoj televiziji) akademika Damira Rudolfa, na kraju emisije, kada je rekao (iznosim po siječanju): «Gospodo nemojte se ljutiti, da se malo našalim, vi ste gori (radikalniji) nego što je to desnica u Hrvatskoj». Kako je gospodin Davorin Rudkolf profesor međunarodnog prva i kako je bio prvi predsjednik Državne komisije za granice Vlade Republike Hrvatske (1991.- 93.) to njegova izjava ima dijagnostički karakter, u manirama diplomate, jer je jasno pokazao kako pojedina strana pristupa problemu. Slovenci sa svoje strane vode cijelu kampanju glede granica u Piranskom zaljevu. Hrvatska mlako odbija slovenske zahtjeve i traži dogovor ili, bar, arbitražu. Bitno je napomenuti i sagledati različitost pristupa problemu.

Vratimo se temi koju nam je podario Vjesnik kako je to vidljivo iz navedenih citata.

Ekonomski leksikon nam na 669. stranici poduzetništvo definira kao: «ukupnost poduzetnikovih organizacijskih, nadzornih, usmjeravajućih, rukovodećih i upravljačkih funkcija» i dodaje «U ekonomskoj se teoriji promatra kao poseban proizvodni faktor.»

The Ekonomist Books: «Poduzetništvo: ekonomski sustav u kojem ljudi mogu voditi i obavljati poslve manje-više kako žele.» Toliko o definicijama što, zapravo, i nije važno. Najznačajnije za našu temu je «manje-više» jer je upravo to što određuje država. Prema tome, kako netko može nešto odrediti ako sam nezna što je to nešto. Što bi tek trebalo reći kada bi pred Državu postavili zahtjev konstrukcije optimalne politike i sistema?

Ono što želim istaći je suprostavljanje Vlade i građana glede privatizacije. Upravo to je razlog zašto sam ovaj napis označio kao «ALIBI» jer eto država nije u stanju upravljati procesima ali je zato u stanju da rasproda obiteljsko srebro. Dosadašnja iskustva su pokazla da je država rasprodavala obiteljsko srebro kao da je u stečaju, što znači «sve dam samo da prodam». Da je tome tako najbolje nam ilustrira gdje su dobijena sredstva od privatizacije utrošena. Zaključak: država to radi tragično i mora tu radnju prepustiti profesionalcima.

U INI ponovno predstavnici kupaca kako bi se ubrzao proces privatizacije (čitaj: rasprodaje). Naprosto ništa nas neće zaustaviti da sve prodamo. Svojevremeno pred sedam osam godina na jednom sam skupu ekonomista rekao (otprilike): «gospodo kako smo krenuli jednog dana prodavat ćemo i otoke (rekao sam to za zemlju i sva druga prirodna bogatstva ove zemlje)». Više sam tom izjavom želio dramatizirati događanja nego što sam odista mislio da bi se bilo tko usudio prodavati djelove zemlje. Ali kao što čitalac zna «ljuto sam se prevario».

U tom smislu nemam što dodati iskazu gospodina Mršića. Ja se sa gospodinom Mršićem slažem. Moji pogledi su godinama poznati i to je opće poznata stvar.

Međutim, najznačajniji «igrač» današnjeg napisa je Fran Višnar. On je na primjeru vojno-industrijskog kompleksa definirao odnos države i poduzetništva. Ni tu se nema što dogoditi. Dovoljno je pogledati veličine pojedinih korporacija i odmah će biti jasno da to nije bilo lako stvoriti mimo države. Pa dalje, Amerika, kao glavni zastupnik neoliberlizma, danas ima najveći broj multinacionalnih korporacija. Slobodna trgovina je upravo u funkciji (dodatan pritisak) multinacionalnih korporacija. Ovo vrijedi za svijet ali ne i za Ameriku. Kada je čelik u pitanju tada slobodno tržište prepuštamo kao zanimljivu materiju studentima.

Ovo je, konačno, prilika da ukažem na vrlo značajn rad u prijevodu Zvonimira Baletića: John Gray: LAŽNA ZORA; iluzije globalnog kapitalizma», Masmedija Zagreb. «Grayova knjiga Lažna zora je «moćna analiza rastuće nestabilnosti globalnog kapitalizma. Treba je pročitati svatko tko je zaokupljen budućnošću svjetske ekonomije.» George Soros